

Dr. Szabó Irén: A katolikus egyház kultúraközvetítő szerepe

(Előadás a Szent István Rádió indulásának 15. évfordulójára rendezett „Egyház és Társadalom” c. konferencián. Eger, 2015. október 27.)

I. A kultúraközvetítés célja

A Szent István Rádió elindulásának másfél évtizedes évfordulója alkalmából rendezett konferencián természetesen kínálja magát a gondolat, hogy a katolikus egyház, kultúraközvetítő szerepéről beszéljünk, hiszen a rádió lényegéből fakadó alaptevékenysége és folyamatos létmódja a közvetítés, átadás, továbbadás. A katolikus egyház és a kultúra kapcsolatában a közvetítői szerepről kell beszélnem, elsőként mégis **az egyház kultúra teremtő erejére** és évezredek kultúraalkotó **életére** hívom fel a figyelmet. Szándékosan nem mondok tevékenységet, mert a kereszténység kultúrája **nem pusztán emberi munkálkodás**, hanem az Örömhír élete a világban és Krisztus megváltói művében való hit megtermékenyítő erejének tanúbizonysága.

„Egy hit, mely nem válik kultúrává, nem teljesen elfogadott hit, nem egészen átgondolt és nem igaz módon megélt.”¹ Az egyház, mint a katolikus hit letéteményese létével teremtője és közvetítője is a keresztény kultúrának. A hit teremti, átformálja és megőrzi a kultúrát. Ma, amikor a különböző kultúrák szinkretizmusát nem csupán a virtuális térben, hanem a mindennapok valóságában is megtapasztaljuk, amikor Európában a kereszténység a szekularizáció mindent átjáró világában él, egyedül a „hit rendelkezik azzal a képességgel, hogy elérje minden **kultúra** szívét”²

Érdeemes elidőzni egy pillanatra a **kultúra** szó jelentésénél.

A magyar *kultúra* szavunk a latin *colore* szóból származik, melynek jelentése *lakik, művel, védelmez, vallásos tiszteletben részesít*. Központi jelentéstartománya: a *művel*, valaminek a művelése, gondozása. (antikvitás: *agricultura*, „földet, de! Cicero: *cultura animi philosophia est*; Augustinus (Sermo) a *cultura* fogalmat használja Istennek az emberi lelkét gondozó tevékenységére. Isten műveli az ember lelkét, miként a földműves a földjét.) A 18. század végén jelenik meg a kultúrával kapcsolatban a ’kulturáltság’, ’műveltség’ fogalma, mint bizonyos társadalmi réteghez, általában a felső, elithez köthető jellemző, ugyanakkor a születési előjogoktól már elváló kiválóság megjelöléseként. Ezzel párhuzamosan jelenik meg a civilizált/kulturált népek és primitív, barbár népek megkülönböztetés is, amely az európai, fehér ember kultúrájának primátusát jelentette egészen a huszadik század közepéig. A huszadik században a kultúrák sokféleségének ténye, ezzel kapcsolatosan a pluralizmus nem csak a társadalmi berendezkedésben, hanem a kultúráról való gondolkozásban is a közgondolkodás evidenciái közé emelkedett. A kulturális pluralizmussal párhuzamosan teret

¹ II. János Pál pápa, Irat a Kultúra Pápai Tanácsa felállítására, 1982. május 20. in: AAS 74 (1982) 683- 688. <http://www.okgyk.hu/inc/irasok/Kulturpasztoracio.pdf> letöltve 2015. október 21.

² A Kultúra Pápai Tanácsa: A kultúrpasztorációért c. dokumentuma. 1999. május 23. <http://www.okgyk.hu/inc/irasok/Kulturpasztoracio.pdf> letöltve 2015. október 25. 4. o

hódít a kulturális relativizmus szemlélete is, amely az európai, keresztény kultúrát a ma és történetileg létező kultúrák egyikének tartja, és nem tulajdonít neki kiemelt jelentőséget. A helyzet paradoxona, hogy ez a szemlélet éppen a zsidó-keresztény gyökerekből táplálkozó európai gondolkodásban alakult ki.

Az elmúlt kétszáz év során a kultúra és vele párhuzamosan a civilizáció fogalmának megszámlálhatatlanul sok definíciója született, amelyek számbavétele önmagában is izgalmas szellemi kaland, és az emberi kultúra jelenségeire nézve sok érdekességgel és tanulsággal szolgál. Az egyház kultúráközvetítő szerepének és feladatának meghatározása során fontos ismerni és tisztán látni azt a társadalmi környezetet és annak minden vonatkozását, amiben a katolikus egyház él, de az egyház kultúráközvetítésének lényegét mégsem a különböző kultúraértelmezések irányából érthetjük meg.

A II. Vatikáni zsinat *Gaudium et Spes* (Öröm és remény) kezdetű lelkipásztori konstitúciója az *Egyház és a mai világ viszonyáról* tíz szakaszban tárgyalja a kultúra kérdését. Az 57. szakaszában így fogalmaz: „amikor az ember .....megműveli a földet, hogy teremjen és az egyetemes emberi család méltó lakóhelyévé váljék, vagy amikor tudatosan részt vesz a közéletben, akkor Istennek a történelem hajnalán kinyilvánított szándékát hajtja végre, parancsát a föld meghódítására és a teremtés továbbfejlesztésére, cxxii és **együttal önmagát is kiműveli.**” tehát a kultúra a teremtés művének folytatása. Az ember műveli a földet és a föld műveli őt, az ember műveli a tudományt és a tudomány műveli az embert. Ennek a művelésnek, kultúrának iránya, célja van, ami nem más, mint, hogy az ember „fölemelkedjék az igaznak, a jónak és a szépnek a világába és az egyetemes érték meglátására;”(Gaudium et Spes, Nr. 57.)

„az emberi személy jellegzetes vonása, hogy csak kultúra által [...] juthat el az igazi és teljes emberségre” (Gaudium et Spes, Nr. 53.).

Amikor a katolikus egyház kultúráközvetítő szerepéről gondolkodunk, ezt a teljességét kell szem előtt tartanunk.

„Az ember mindig egy konkrét kultúrában él, de...az ember több, mint az adott kultúra. ...Ez a több, az a valami az emberben, ami fölötte áll a kultúráknak, ami transzcendens.”³ (Veritatis Splendor Nr. 53 II. János Pál pápa enciklikája, 1993. aug. 6.)

A katolikus egyház kultúráközvetítő tevékenységének lényegét ebben határozhatjuk meg, hogy mindig ezt a többet, ezt a valamit, az emberben lévő transzcendenst kell tudni megszólítani, ennek kiművelésére kell irányulnia. A katolikus egyház kultúráközvetítésének nagy kihívása az, hogy az embereket a transzcendenciához vezesse. Ez kétirányú tevékenységet feltételez. Tevékenységével a hit kegyelmének befogadásához kiművelni a lelkeket – ez a hiterjesztés. A hit terjesztése és befogadása új kultúrát teremt, a meglévőket megújítja, átalakítja. Ezzel párhuzamosan a keresztény hit által megszületett, megtermékenyített kultúrát, annak minden vonatkozásában az emberek számára elérhetővé kell tennie. Ez az egyház evangelizációs tevékenységet szolgáló, pasztorációs

---

³ Veritatis Splendor Nr. 53. <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=82>
letöltve 2015. október 25.

munkájában jelenik meg. Ez alól a tevékenység alól a keresztény Európa sem kivétel. A kereszténység inkulturációja, a missziós tevékenység a szekularizálódott, meggyengült identitású Európában éppúgy sürgető feladat, mint a világ más földrészein.

II. A kultúraközvetítés mint bekapcsolódás az egyház evangelizációs munkájába

A kultúraközvetítés az egyház életében a kultúrpasztoráció fogalmával írható le. Iránymutató a Kultúra Pápai Tanácsának: A kultúrpasztorációért c. dokumentuma, melyet 1999. május 23-án Pünkösöd napján adtak ki Paul Poupard bíboros, a Kultúra Pápai Tanácsa elnökének aláírásával. A 36 oldalas dokumentumban a kultúrpasztorációt úgy írja le, mint az egyház evangelizációs tevékenységébe való sokrétű bekapcsolódási formát, kifejtve annak lehetséges területeit.

A dokumentum felhívja a figyelmet, hogy az új Areopagusok lehetőségét éppúgy használni kell, mint a hagyományos kultúrterületeket. Élni kell a tömegkommunikációs eszközök és az új információs technológia nyújtotta lehetőségekkel. Korunk új kihívásaira, mint a környezetvédelem, a bioetika, az új természettudományos kutatások vagy a filozófia által felvetett kérdésekre a „hit ajándékához hű”⁴ teológiai válaszok kimunkálása előfeltétele minden párbeszédnek és inkulturációnak.

A kultúraközvetítés területeiként nevezi meg a dokumentum a családot, a nevelést, az oktatást. Az oktatási intézmények, a teológiai képzés központjai, a tömegtájékoztató eszközök és az ezekhez kapcsolódó intézmények mellett a katolikus kultúrközpontokat emeli ki, mint az evangélizáció és a kultúrpasztoráció számára fontos segítséget nyújtó intézményeket. A kultúrközpontok közé tartoznak a különböző múzeumok, könyvtárak, levéltárak. Az ezekben folyó tevékenységnek közvetve vagy közvetlenül be kell kapcsolódnia az egyház missziós tevékenységébe.

Nem feladatuk az igehirdetés. Sokkal inkább a tanúságtétel. Az Isten sokféle módon szól hozzánk, üzen és keresi a kapcsolatot az emberekkel. A Szentíráson keresztül, a szentségek által és a küldöttek vagy tanúk révén. Küldöttek, tanúk azok akik befogadták az Isten igéjét és élik azt, akiken keresztül megláthatjuk és megérthetjük Isten üzenetét, akiken keresztül megismerhetjük az Istent. Az egyház szentjei és boldogjai első helyen állnak ebben a sorban, de a kortársainkon keresztül ugyanúgy szólhat hozzánk az Isten. Amikor az egyházi kultúraközvetítésről beszélünk, akkor az egyház évezredes történelme során született tárgyakat, műalkotásokat, épített örökséget a hit tanúinak kell tekintenünk.

Hogyan sáfarkodik az egyház a saját kulturális örökségével? Ragaszkodik-e a saját identitását erősítő, azt tanúként őrző kincseihez? Használja-e a múlt értékeiben rejlő üzenetet és pasztorációs, végső soron evangelizációs lehetőséget? Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottsága több dokumentummal és elemző javaslattal segíti ezeknek a kérdéseknek a helyes megválaszolását.

---

⁴ A Kultúra Pápai Tanácsa: A kultúrpasztorációért c. dokumentuma. 1999. május 23.
<http://www.okgyk.hu/inc/irasok/Kulturpasztoracio.pdf> letöltve 2015. október 25. 6. o

Előadásom második felében a kultúráközvetítés egy meghatározott területéről az egyházi múzeumok feladatáról fogok beszélni, majd az elmondottakat egy konkrét példán mutatom be.

III. A kultúráközvetítés egy példája: az egyházi múzeum

„A Katolikus Egyház kánonjogi törvényei, valamint az egyes egyházmegyék zsinati határozatai rögzítik az egyházi tulajdonban lévő műtárgyállomány védelmének és gondozásának kötelezettségét. Napjaink hivatalos egyházi szemlélete ezeket a felbecsülhetetlen értékeket az "egész egyház kulturális örökségé"-nek tekinti, és őrzésüket a legmagasabb hierarchikus szintről szorgalmazza.

II. János Pál pápa, 1988-ban, "**Pastor bonus**" című **apostoli konstitúció**jával újjászervezte a Római Kúriát, ennek keretében létrehozta az "**Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságá**"-t. A **Konstitúció** rámutat azokra a sajátos szempontokra, amelyeket az új Pápai Bizottságnak szerte a világon szorgalmaznia kell. Általánosságban "a kincsek", vagyis olyan értékek védelméről szól, amelyeket - bármely művészeti ághoz is tartozzanak - a lehető legnagyobb igyekezettel kell megőrizni. Különösen figyelmet kell szentelni azoknak az alkotásoknak, amelyeknek "sajátos használata már megszűnt, vagyis istentiszteleti célokra már nem használnak fel". Ebben az esetben ezeket a tárgyakat "egyházi múzeumokban, vagy más helyeken, megfelelő módon, közszemlére kell kihelyezni". és, amelyek őrzését a levéltárak, könyvtárak és múzeumok "hozzaértő személyzetére" kell bízni, nehogy azok elveszenek, "el ne pusztuljanak". A **Pápai Bizottságnak** segítséget kell nyújtania a helyi egyházak és rész-szervezetek számára, hogy azok múzeumokat, levéltárakat és könyvtárakat alapíthassanak⁵.

Az egyház története során mindig gondosan és elkötelezetten viszonyult a történeti és művészeti értékekhez. A késő antikvitás korában létrehozott kincstáraktól napjaink egyházi múzeumiig megfigyelhető ez a gondosság. **Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottsága** megvitatta az egyházi múzeumok helyzetét, feladatát és szerepvállalását az egyház életében **2001.aug. 15-én körlevelet adott ki „Az egyházi múzeumok pasztorális szerepe”-ről**

A körlevél megfogalmazása szerint az egyházi múzeum is – összes megnyilvánulásaival együtt, melyek hozzá kötődnek – bensőségesen kapcsolódik az egyház múltjához, mivel látható módon dokumentálja azt a tevékenységet, melyet az egyház évszázadokon keresztül a kultuszban, a katekézisben, a kultúrában és a szeretetszolgálatban kifejtett. Az egyházi múzeum tehát az a hely, amely nemcsak az ember szellemi tehetségét mutatja be, hanem – ...– a fokozatosan fejlődő kulturális és vallási életet dokumentálja.⁶

Mint ilyen az egyházi múzeum elválaszthatatlan az egyház pasztorális tevékenységétől. Az egyházi múzeumoknak az azokban őrzött, bemutatott kulturális javakat az egyház missziós szolgálatába kell állítani.

„Egy szétesésben lévő kultúrában **olyan kezdeményezésekre** van szükség, **melyek** újra felfedik mindazt, ami kulturálisan és spirituálisan a társadalmi közösséghez tartozik,” **új kapcsolódásokat hoznak létre**. Az egyházi múzeum, mint sokoldalú kulturális intézmény lehet ilyen kezdeményezések helyszíne. Tevékenységével *megegerősítheti a meggyengült keresztény közösségi, egyéni vallási identitást, ugyanakkor kapcsolódási lehetőséget és felületet kínál mindazoknak, akik a kultúra iránti általános nyitottságuk révén megszólíthatók és spirituálisan megérinthetők. Megszólíthatók azok is, akik az egyházi múzeumba már bejönnek, de a templomba még nem.*

⁵ <http://www.okgyk.hu/index.php?op=dokumentumok> letöltve 2015. október 24.

⁶ http://www.okgyk.hu/inc/irasok/Egyh_muz_paszt.pdf letöltve 2015. október 24.

Az egyházi kulturális javak, amennyiben a történelmi emlékezet kifejezői, lehetővé teszik, hogy különböző nemzedékek alkotásain keresztül újból **felfedezzük a hit útját**.

Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának Az egyházi múzeumok pasztorális szerepéről szóló körlevele II. János Pál pápának a bizottság előtt 1995-ben mondott rövid beszédét idézi: Az egyházi múzeum nem csupán a használaton kívüli tárgyak pusztá gyűjteménye: **teljes joggal a pasztorális intézmények közé tartozik**, mivel megőrzi és kiemeli a kulturális javak értékét, melyek egykor „az egyház missziós szolgálatában álltak”, és ma történelmi-művészeti szempontból jelentősek.⁷ A egyházi múzeum az ismeretszerzés, az öröm, a katekézis és a lelkeség színhelye is. Az adott helyi egyház területén egyházi, kulturális és társasági találkozóhellyé kell válnia.

A körlevél így fogalmaz: Az egyházi múzeumok sajátos pasztorális területhez tartoznak, mivel a ma emlékezetébe idézik a keresztény közösség azon kulturális, karitatív és nevelő tevékenységét, amelyek az egyetlen hit jegyében megelőzték a jelent. Ezek tehát „egyházi hely”-nek nevezhetők, amennyiben:

- az egyház missziós küldetésének szerves részét képezik a múltban és a jelenben;
- tanúságot tesznek az egyház tevékenységéről azon műtárgyakkal való szembesítés által, melyeket a katekézis, az istentisztelet, a karitás céljaira rendeltek;
- **a hit történelmivé válásának és a hit folyamatosságának a jelei;**
- a gazdag társadalmi-szociális viszonyokat és egyházi élet múltjának emlékét mutatják be;
- arra vannak rendelve, hogy a hit inkulturációs művének fejlődését a mai időkben előmozdítsák;
- bemutatják az emberi alkotó tevékenység szépségét, mellyel „az Isten dicsőségét” akarják kifejezni; Ebben a szemléletben az egyházi múzeumokban .....nemcsak szép dolgokat láthatunk, hanem megszólítást nyerünk és meghívottak leszünk arra, hogy a szép által a szentet felismerjük.

A Egeri Főegyházmegyének három múzeumi tevékenységet végző intézménye van. Egerben az Érseki Vagyonkezelő Központ Közgyűjteményei, a gyöngyösi Szent Bertalan Templom Kincstára és a

IV. Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény Sárospatakon.

A sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény hivatalosan 1967-ben kezdte meg működését múzeumi, könyvtári, levéltári és adattári tevékenységi körrel. Az Egeri Főegyházmegye Intézménye, fenntartója a Főegyházmegyei Hatóság, Eger.

Létrehozója Kuklay Antal, akit fiatal papként '56-os tevékenysége miatt bebörtönöztek. Hat év börtön után, 1963-ban Sárospatakra jött haza. A nyilvános papi működéstől eltiltják. Néhány év alatt mégis pezsgő szellemi élet alakult ki körülötte. A város művelődésre vágyó

⁷ GIOVANNI PAOLO II, Allocuzione 12 ottobre 1995, cit., n. 3. in: http://www.okgyk.hu/inc/irasok/Egyh_muz_paszt.pdf letöltve 2015. október 24.

értelmisége, tanárok, fiatalok gyűlnek köré. Zenehallgatás, koncertek szervezése, beszélgetős esték felváltva követik egymást. Fizikai munkásként dolgozik, majd Brezanóczy Pál érsek úr megbízta a plébánia könyvtárának rendezési feladatával, és tevékenységének köszönhetően néhány év múlva létrejött a Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény. Különleges alapítás ez. „A kő, amit az építők elvetettek szegletkövé lett.” (Mt.21.42.) Ez Tóni atya egész életére elmondható, nem csak a Gyűjtemény létrehozására.

A pataki vártemplom és a plébániaház a város legrégebb műemlékei. Sorsuk szorosan összefonódott a vár és a város mozgalmas történetével, s az évszázadok folyamán a főúri patrónusok és a hívek áldozatából gazdag hagyaték halmozódott fel falaik között. Ehhez a gazdag tárgye gyűjtéshez kapcsolódott 1964-től Kuklay Antal gyűjtőmunkája.

1964-ben kezdődött el a sárospataki plébániatemplom régészeti feltárása és műemléki helyreállítása. A feltárás során előkerült jelentős mennyiségű régészeti anyag: épület és sírkő töredékek a plébánia udvarán kerültek elhelyezésre. A gótikus faragványok, falmaradványok és sírkőtöredékek az elmúlt évtizedek hanyódásai után ma a Gyűjtemény raktárában és nyitott kőtárában, dokumentálva és méltóan bemutatva várják a látogatókat és kutatókat. Kőtárunk Sárospatak középkori építéstörténetének közel ezer darab fragmentumát őrzi.

Az 1960-as években az Iparművészeti Múzeum munkatársai az ország területén felmérték a védett műtárgyakat. Az Egri Főegyházmegye területén Kuklay Antal és Szántó Erzsébet nővér kísérték őket. Így végigjárva a templomokat, plébániákat, számtalan használaton kívüli, kallódó, sokszor pusztulásra ítélt liturgikus tárgyat, egyházművészeti alkotást találtak, melyeket a sárospataki plébániára begyűjtve jött létre a műtárgy gyűjtemény és gazdagodott a könyvtár muzeális könyvállománya. Ezt gyarapította a II. Vatikáni Zsinat liturgikus reformja következtében használaton kívül került nagyszámú liturgikus tárgy, templomi berendezés és egyházi textil.

Az ásatásokon dolgozó régészek, restaurátorok, a felméréseket végző művészettörténészek baráti munkája és támogatása segítette a műtárgyvédelmi és feldolgozó szakmai munkát azokban az években, amikor az egyházi múzeumok, könyvtárak nem kaptak állami támogatást a fenntartáshoz és működéshez. A könyvtári állomány feldolgozásában Csalog Judit éveken át tartó munkája, a muzeológia területén pedig Dr. Czeglédy Ilona régész szakmai és emberi támogatása kíséri máig a Gyűjtemény életét.

Az elmúlt évtizedekben az intézmény több jelentős hagyatékkal bővült. Kiemelkedő Demeter István (1914-1977) pap, költő és festőművész képzőművészeti, kézirat és könyv anyaga, de itt található Boros Vilma és Harangi László hagyatéka, a plébánosok közül a kassai teológiai akadémia egykori tanára, a nagyműveltségű Bartha Béla kézirat hagyatéka.

A mintegy 8000 db-ból álló muzeális gyűjtemény tárgyai: festmények, szobrok, faragványok, oltárok, oltártöredékek, liturgikus tárgyak, relikviák, zárdamunkák, miseruhák, bútorok – nagyrészt a magyar barokk művészet kincsei közé tartoznak. A Gyűjteményben kortárs képző- és iparművészeti alkotások is találhatók.

Az intézmény kezdetben a helyi plébániaépületben működött. 1996-tól 2008-ig a Sárospataki Városi Képtár adott helyet az egyházművészeti gyűjtemény állandó kiállításának. Az intézmény életében minőségi változást hozott 2007. Sárospatak Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóját ünnepelte. Ebből az alkalomból nyílt meg a Gyűjteménynek otthont adó Szent Erzsébet Ház. Az intézmény önálló épületbe költözve saját állandó- és időszakos kiállításokkal, szakmai programokkal, a város és a régió érdeklődő közönségét megszólító előadássorozatokkal értékteremtő, értékközvetítő nyilvános tevékenységet kezdett el. Feladatunknak tekintjük, hogy Sárospatak kulturális életében látható és fontos új színeként jelenjen meg a Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény. Programjainkkal, szakmai tevékenységünkkel bekapcsolódunk az egyház evangelizációs küldetésébe.

Az egyház által meghirdetett tematikus évekhez kiállításokkal, előadássorozatokkal, szakmai fórumokkal kapcsolódunk. (Szent Erzsébet Év, Életvezetés etikája, Biblia éve, Hit éve, megszentelt élet éve.)

A Szent Erzsébet Ház 2007-es megnyitása óta eltelt kilenc évben 33 különböző témájú kiállítást rendeztünk kortárs, keresztény művészek alkotásaiból, többek között Kisléghy-Nagy Ádám, Petrás Mária, Háger Ritta, Orient Enikő, Thuronyi István, Gajzágó Sándor, Kárpáti Tamás, Bráda Tibor, Rácz Gábor műveiből. Kiállítás megnyitóink (50-100 fő) a társas érintkezés színterévé váltak .

2014-ben a Gyűjtemény könyvsorozatát indított FoliaCollecta címmel. A sorozat folytatása az elődök gyűjtőmunkájának. Betakarítás. Az eddigi termés számbavétele és egyben megosztása az itt őrzött és itt születő szellemi javaknak. A Római Katolikus Egyházi Gyűjteménynek, mint önálló kulturális intézménynek a létrejötte Sárospatakon nem a véletlen műve, hanem egy sok évszázados katolikus vallási és kulturális tradíciónak a szerves továbbélése, megmutatkozása új formában.

A Gyűjteménynek otthont adó Szent Erzsébet Ház induló állomása a 2011-ben megnyílt Sárospatakot Kassával összekötő Szent Erzsébet Útnak. A Ház udvara, - benne a magyar szentek rózsakertjével, a sárospataki várat övező északkeleti bástyával és várfallal-zarándokfogadó és a város lakói, az ide érkező turisták számára nyitott pihenőkert. A sárospataki bazilika tőszomszédságában a megfelelő épített környezet kialakításával, a múzeum és könyvtár a templom előszobája tud lenni. Széleskörű művelődési tevékenységével kapocs egy sokszínű város és a katolikus kultúra között.